

Sygn. akt II S 33/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Witold Franckiewicz (spr.)

Sędziowie: SSA Ryszard Ponikowski

SSA Andrzej Kot

bez udziału stron

po rozpoznaniu w sprawie ze skargi **A. B.**

na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy o sygn. akt VI Ds. 37/07 w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu bez nieuzasadnionej zwłoki, z dnia 14 października 2013 r.

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843)

p o s t a n o w i a

I. zwolnić skarżącego A. B. od obowiązku uiszczenia opłaty w kwocie 100 zł od przedmiotowej skargi,

II. oddalić wniesioną skargę jako niezasadną.

UZASADNIENIE

Podejrzany A. B. w dniu 14 października 2013 r. złożył do Sądu Okręgowego we Wrocławiu skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy o sygn. akt VI Ds. 37/07 w postępowaniu przygotowawczym, prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową, bez nieuzasadnionej zwłoki. Powyższa skarga wpłynęła do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu w dniu 21 października 2013 r. Niezależnie od powyższego w dniu 14 listopada 2013 r. podejrzany wniósł o zwolnienie go od opłaty od przedmiotowej skargi.

Powołując się na przepis art. 2 ust. 1 oraz 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843), skarżący wniósł o:

- 1) stwierdzenie, że w postępowaniu przygotowawczym o sygnaturze akt VI Ds. 37/07 prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu zostało naruszone prawo podejrzanego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,
- 2) zasądzenie od Skarbu Państwa, w związku z przewlekłością postępowania, sumy pieniężnej w wysokości 20.000 zł (dwudziestu tysięcy złotych).

W ocenie podejrzanego zawieszono aktualnie postępowanie przygotowawcze przedłużane jest bezzasadnie, a prowadzenie na zlecenie Prokuratury Okręgowej przez Urząd Kontroli Skarbowej w O. krzyżowych kontroli skarbowych nie może stanowić przeszkody do sfinalizowania postępowania przygotowawczego, skoro minął pięcioletni okres przechowywania dokumentów podatkowych (a przedmiotowa sprawa dotyczy lat 2005 – 2006). W ocenie podejrzanego tak prowadzone postępowanie przygotowawcze uniemożliwia mu dowodzenie niewinności,

świadczy nadto o braku poszanowania prawa (Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Konstytucji). Zarzucił, że zastosowane wobec niego środki zapobiegawcze w postaci zabezpieczenia ruchomości, środków finansowych i hipoteki kaucyjnej uniemożliwiają normalne funkcjonowanie w warunkach wolnościowych. Prowadzone postępowanie uniemożliwia także podejrzanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w innej sprawie skorzystanie z przepustki, oraz możliwość realizacji uprawnień z art. 164 k.k.w. Podkreślił, że brak zezwolenia na opuszczenia Zakładu Karnego spowodował natomiast umorzenie postępowania 1 Ds. 2811/12, wszczętego z wniosku podejrzanego, co doprowadziło do strat na kwotę nawet 500.000 zł na jego szkodę.

W odpowiedzi na powyższe, Prokurator wniósł o oddalenie skargi, jako niezasadnej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Jak ustalono - Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu pod sygn. akt. VI Ds. 37/07 prowadzi od dnia 17 maja 2007 r. śledztwo przeciwko A. B. i innym, trzydziestu dwóm podejrzanym o czyny z art. 258 § 1 i 3 k.k. i inne. Stawiane podejrzanym zarzuty dotyczą fikcyjnego obrotu złomem oraz poświadczenia nieprawdy w dokumentacji finansowej podmiotów gospodarczych, a także uzyskiwania przez osoby uczestniczące w tym procederze korzyści majątkowych w związku z uszczupleniem należności publicznoprawnych w kwocie nie mniejszej niż 958.574 zł na szkodę Skarbu Państwa. Drugi z wątków głównych dotyczy natomiast obrotu paliwami płynnymi oraz uzyskiwania z tego tytułu korzyści majątkowych w związku z nieodprowadzoną akcyzą w kwocie nie mniejszej niż 5.881.168 zł na szkodę Skarbu Państwa. W toku postępowania przygotowawczego ustalono, że w okresie od maja 2006 r. do 6 czerwca 2007 r. istniała zorganizowana grupa przestępcza w skład której wchodził m.in. skarżący, mająca na celu dokonywanie przestępstw skarbowych, przy czym skarżący wg poczynionych w toku postępowania przygotowawczego ustaleń kierował wraz z drugim z podejrzanych powyższym procederem. Proceder polegał na wprowadzaniu na polski obszar celny produktów akcyzowych bez ujawniania właściwemu organowi podatkowemu przedmiotu i podstawy opodatkowania. Następnie towar bez uregulowania należności publicznoprawnych z tytułu akcyzy, podatku VAT oraz opłaty paliwowej był sprzedawany na stacji paliw w (...) oraz dystrybuowany poprzez kolejne firmy do indywidualnych odbiorców. Ujawniono szereg podmiotów uczestniczących w nielegalnym procederze. Skarżącemu przedstawiono zarzuty z art. 258 § 3 k.k., art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1,2,3 i 5 k.k.s.

W trakcie trwania postępowania przygotowawczego prokurator zlecił Urzędowi Kontroli Skarbowej w O. przeprowadzenie szeregu krzyżowych kontroli skarbowych w podmiotach gospodarczych, które brały udział w zdarzeniach stanowiących przedmiot śledztwa i były wówczas kierowane przez A. B. i innych podejrzanych. Z uwagi na konieczność oczekiwania na wyniki kontroli skarbowych, postanowieniem z dnia 28 grudnia 2010 r. przedmiotowe śledztwo zawieszono. Aktualnie prowadzone kontrole nie zostały jeszcze zakończone ostatecznymi decyzjami administracyjnymi, trwają natomiast postępowania odwoławcze od rozstrzygnięć zapadłych w I instancji.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że w toku postępowania przygotowawczego o sygn. akt VI Ds. 37/07 prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu, nie wystąpiła nieuzasadniona zwłoka.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 w zw. z ust. 1a ustawy o skardze, przewlekłość postępowania ma miejsce wówczas, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki - zgodnie z art. 2 ust. 2 powołanej ustawy - należy mieć w szczególności na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia tego postępowania, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawiloci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Co za tym idzie - sam tylko długi czas postępowania nie może być utożsamiany z przewlekłością (tak też np. postanowienie NSA z dnia 30 listopada 2010 r., II GPP 4/10, LEX nr 742774).

Kierując się powyższymi kryteriami, Sąd Apelacyjny nie stwierdził, aby w toku postępowania przygotowawczego doszło do nieuzasadnionej bezczynności organów prowadzących postępowanie przygotowawcze. Skarżący zarzucał bezzasadne przewleknięcie postępowania związane z oczekiwaniem na wyniki kontroli skarbowych zleconych w toku postępowania Urzędowi Kontroli Skarbowej w O., co skutkowało zawieszeniem postępowania. Niewątpliwie powyższe miało wpływ na tempo postępowania. Oczekiwanie na rezultat tej kontroli spowolniło tempo śledztwa, było też przyczyną jego zawieszenia. Na taki stan rzeczy, organ prowadzący postępowanie nie miał natomiast wpływu. W okresie zawieszenia nie pozostał jednak bierny – na bieżąco monitorował czynności podejmowane przez Urząd Kontroli Skarbowej. Wskazać należy, że jeżeli zwłoka wynika z postępowania innych organów, na które organ śledczy nie ma wpływu, a podejmuje skutecznie działania dyscyplinujące i naprawcze, zmierzające do jak najszybszego zakończenia sprawy, to nie można mówić o rozpoznaniu sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, o jakim mowa w ustawie z 17 czerwca 2004 r. (tak SA we Wrocławiu w postanowieniu z dnia 20 lutego 2013 r. sygn. akt. II S 2/13). Jednocześnie dowody na które oczekuje prowadzący postępowanie przygotowawcze, mając na uwadze charakter postawionych A. B. i innym podejrzanym zarzutów są niezbędne dla prowadzenia dalszego postępowania w sprawie. Kwestia upływu terminów pozwalających na badanie dokumentów skarbowych na którą wskazuje podejrzany będzie natomiast przedmiotem oceny sądu meriti, obecnie zaś nie wpływa na zmianę stanowiska Sądu Apelacyjnego co do oceny zasadności skargi.

Usprawiedliwiając długotrwałość postępowania w sprawie należy odwołać się także do jej złożonego charakteru. Przedmiotowy zakres postępowania jest wyjątkowo obszerny i wymaga dokonywania czynności dowodowych na szeroką skalę. Dość wspomnieć, że skarżący jest jednym z trzydziestu trzech podejrzanych w sprawie, a obszerność sprawy obrazuje już sama liczba akt sprawy (140 tomów). Wszystko to sprawia, że pomimo zaangażowania w prowadzenia postępowania dużych sił i środków, dotychczas nie udało się zakończyć go skierowaniem aktu oskarżenia do sądu.

Także zawieszenie postępowania nie daje podstaw do przyjęcia, że w sprawie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość postępowania. Na marginesie jedynie dodać należy, że żaden z podejrzanych i ich obrońców nie kwestionował w drodze zażalenia postanowienia w przedmiocie zawieszenia postępowania. Samo zaś zawieszenie przez sąd (również przez prokuratora - przyp. S.A.) z urzędu postępowania w sprawie nie powoduje przewlekłości postępowania i nie narusza prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tak też Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie sygn. akt. I FPP 1/13). Pociąga za sobą natomiast ex lege pewne ograniczenia w zakresie postępowania dowodowego, co także ma wpływ na czas jego trwania.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej skargi pozostają natomiast formułowane przez skarżącego zarzuty dotyczące niedogodności jakie wiążą się niezakończeniem postępowania przygotowawczego (takiej jak m. in. utrudnienia w uzyskaniu przerwy w wykonaniu kary, umorzenie wszczętego na wniosek skarżącego postępowania o sygn. akt. I Ds. 2811/12, czy też stosowanie środków zapobiegawczych). Skarżący nie tłumaczy jaki bezpośredni związek z umorzeniem zainicjowanego przez niego postępowania przygotowawczego ma fakt prowadzenia przedmiotowego postępowania (czy też sam fakt osadzenia w zakładzie karnym). Fakt, że osadzony aktualnie w zakładzie karnym podejrzany doświadcza wzmoczonych niedogodności związanych z prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem przygotowawczym (m.in. utrudnień w uzyskaniu przepustek) nie świadczy o nieprawidłowości i nieterminowości czynności podejmowanych przez Prokuraturę Okręgową.

Podsumowując rozważania stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny w analizowanym postępowaniu przygotowawczym o sygn. akt VI Ds. 37/07 prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową nie dopatrzył się przejawów przewlekłości. Wszystkie czynności podejmowane przez śledczych uznano za zasadne i wykonywane terminowo. W związku z tym, skarga podejrzanego A. B. jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Na marginesie jedynie dodać należy, że w piśmie z dnia 1 sierpnia 2013r. Prokurator Okręgowy zasygnalizował podejrzanemu (bazując na informacji udzielonej przez Urząd Kontroli Skarbowej w O.), że „w najbliższym czasie

wszystkie prowadzone kontrole zostaną zakończone”. Uprawnione jest zatem stwierdzenie, że oczekiwać można rychłego zakończenia postępowania przygotowawczego.

Sąd uznał wniosek podejrzanego o zwolnienie od opłaty przewidzianej w art. 17 przedmiotowej Ustawy za zasadny. Stwierdzono, że podejrzany przebywa obecnie w zakładzie karnym, gdzie nie jest zatrudniony. Dyrektor zakładu karnego w którym przebywa skarżący odmówił przekazania na konto tutejszego Sądu Apelacyjnego kwoty 100 zł z rachunku skarżącego. Należy zatem uznać, że podejrzany wyczerpał możliwość zadośćuczynienia obowiązkowi fiskalnemu związanemu z zainicjowanym postępowaniem i nie jest on aktualnie w stanie uiścić opłaty od wnoszonej skargi. Stąd decyzja o zwolnieniu go od tej opłaty.